

PROCEDEREN IN / EN DE PRAKTIJK

“Als de wind draait, moet men de molen kruien.”

Peter A. de Lange

Advocaat bij Vos & De Lange te Barendrecht

WAAR TE BEGINNEN?

- KADEREN EN AFBAKENEN VAN HET SPEELVELD
- ER ZIJN GROFWEG 3 FASES TE ONDERSCHIEDEN:
 1. PLANVORMING
 2. BESTUURLIJKE BESLUITVORMING
 3. PROCEDEREN

1. PLANVORMING

- MAAK JE ZO GROOT EN BREED ALS MOGELIJK
- RECHTSPERSOON, WERK GROEPEN, DESKUNDIGEN, STAKEHOLDERS
- RICHT JE OP DE SPECIFIEKE KENMERKEN IN DE EIGEN OMGEVING
- DOSSIEROPBOUW / GESTRUCTUREERD VASTLEGGEN INFORMATIE
- ALTERNATIEVEN VOOR PLANNEN
- LOBBY EN LIJNTJES LEGGEN
- WEBSITE/NIEUWSBRIEVEN/COMMUNICATIE
- FINANCIËLE MIDDELEN / RECHTSBIJSTANDSVERZEKERAARS / FONDSEN

2. BESTUURLIJKE BESLUITVORMING

- UITGEBREIDE PROCEDURE
- CRISIS- & HERSTELWET / GECOÖRDINEERDE BESLUITVORMING
- ZIENSWIJZE / NOTA VAN BEANTWOORDING / DEFINITIEF BESLUIT

3. PROCEDEREN

- BEROEPSTERMIJN / VOORLOPIGE VOORZIENING
- GERECHTELIJKE INSTANTIE
- BEHANDELINGSDUUR
- KOSTEN

KRACHTENVELDEN

- ZEER COMPLEXE ZAKEN / HOGE TIJDSDRUK
- POSITIE EN BESCHIKBAARHEID VAN DESKUNDIGEN
- WE MOETEN PARIJS HALEN
- FRAMING / NIMBY / TEGEN VERDUURZAMING
- POLITIEK, RECHT EN RECHTSPOLITIEK / WIJZIGEN SPELREGELS
- POSITIE EN KENNIS BESLUITVORMERS
- EUROPEES- / UNIERECHT

TOP 10 ONDERWERPEN IN DE PRAKTIJK

- GELUID
- GEZONDHEID
- SLAGSCHADUW
- LICHTSCHITTERING
- EXTERNE VEILIGHEID
- FLORA / FAUNA
- LANDSCHAP
- TYPE WINDTURBINES
- MOLENAARSWONINGEN
- BUSINESSCASE

ONTWIKKELINGEN IN DE RECHTSPRAAK (I)

- Patrice D'Oultremont e.a. van 27 oktober 2016 (ECLI:EU:C:2026:816)
 - Battenoord van 3 april 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1064)
 - Nevele-arrest van 25 juni 2020 (ECLI:EU:C:2020:503)
 - Delfzijl (I) van 30 juni 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1395)
 - Windpark Goyerbrug van 28 juli 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1679)
- Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (Tow)
van 3 mei 2022

ONTWIKKELINGEN IN DE RECHTSPRAAK (II)

- De Rietvelden van 11 juli 2022 (ECLI:RBOBR:2022:2833)
- De Windbrekers van 17 februari 2023 (ECLI:NL:RBMNE:2023:627)
- Rechtbank Zeeland-West Brabant van 2 mei 2023 (ECLI:NL:RBZWB:2023:3017)
- Rechtbank Zeeland-West Brabant van 2 mei 2023 (ECLI:NL:RBZWB:2023:3073)
- Rechtbank Gelderland van 4 augustus 2023 (ECLI:NL:RBGEL:2023:4480)
- Rechtbank Oost-Brabant van 20 oktober 2023 (tussenuitspraak, ongepubliceerd)
- Rechtbank Haarlem 3 november 2023 (ongepubliceerd)

HOE VERDER

- Tow
- 'Geitenpaadje's' RvS (actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering)
- RES (voortgangsdokument)
- Voorzorgsbeginsel / richtlijn milieucriminaliteit / strafrechtelijke aangifte
- Zienswijzen indienen op Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving en bijbehorend milieueffectrapport (plan-MER)
- Zitting op vrijdag 24 november aanstaande bij de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State inzake de hoger beroepen van De Windbrekers en De Rietvelden.

VRAGEN AFDELING BESTUURSRECHT (1)

- Kleeft aan de omgevingsvergunning een Unierechtelijk gebrek
- A) Is de omgevingsvergunning zelf in strijd met de smb-richtlijn
- B) Is de omgevingsvergunning zelf in strijd met mer-richtlijn
- C) Is er doorwerking van het unierechtelijk gebrek van de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer in de omgevingsvergunning die uitgaande van die windturbinebepalingen is verleend
- D) Aard van het gebrek (formeel of materieel)

VRAGEN AFDELING BESTUURSRECHT (2 - i)

- Unierechtelijke context voor intrekking of herbeoordeling
- A) Staat de nationaalrechtelijke onherroepelijkheid van de omgevingsvergunning in de weg aan een Unierechtelijke intrekking of herbeoordeling van die vergunning
- B) Verplicht het Nevele-arrest tot intrekking van een onherroepelijke omgevingsvergunning
- C) Betekenis van onder meer de arresten Commissie / Ierland of Derrybrien (HvJ EU 12 november 2019, C-261/18, ECLI:EU:C:2019:955), Kühne & Heitz (HvJ EU 13 januari 2003, C-453/00, ECLI:EU:C:2004:17) en Grossmania (HvJ EU 10 maart 2022, C-177/20, ECLI:EU:C:2022:175) voor intrekking of herbeoordeling van een onherroepelijke omgevingsvergunning
- D) Betekenis beginsel van doeltreffendheid en loyale samenwerking (artikel 4, derde lid, van het Verdrag betreffende de Europese Unie) voor intrekking of beoordeling van een onherroepelijke omgevingsvergunning in het licht van het waarborgen van het nuttig effect van de smb-richtlijn

VRAGEN AFDELING BESTUURSRECHT (2-ii)

- F) Als er geen Unierechtelijke verplichting tot intrekking van een onherroepelijke omgevingsvergunning is, is er dan wel een Unierechtelijke verplichting tot herbeoordeling van een onherroepelijke omgevingsvergunning? Zo ja, wat is daarbij het toetsingskader.

VRAGEN AFDELING BESTUURSRECHT (3)

- Grondslag voor intrekking naar nationaal recht: betekenis artikel 2.33, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

VRAGEN AFDELING BESTUURSRECHT (4)

- Tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken (Tow)
- A) Reikwijdte van de beoordeling van de Tow in deze procedure
- B) Is de Tow in strijd met smb-richtlijn
- C) Tow als terugvaloptie en ondergrens

VRAGEN AFDELING BESTUURSRECHT (overig)

- Verdrag van Aarhus en schaars recht
- Belanghebbendheid Stichting
- Afweging van de rechtbank over de doeltreffendheid van de intrekking en andere elementen
- Rekenmodellen reden voor intrekking (artikel 2.33, eerste lid, onderdeel, van de wet algemene bepalingen omgevingsrecht)
- Achtergrond van de geluidsoverlast/-hinder

Delfzijl (II) van 12 april 2023

(ECLI:NL:RVS:2023:1433)

- **Geluid** (r.o. 19. e.v.)
 - Pondera
 - Verschillende soorten geluid
 - (Brongeluid, concreet meten en handhaving)
-
- **Gezondheid** (r.o. 27 e.v)
 - Rol RIVM

TOT SLOT

- Discussie in en buiten rechte niet over, maar staat pas aan het begin
- Tal van handvatten en onderwerpen – leemte in kennis
- Energiearmoede en onbetaalbare transitie op land
- Onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek nodig
- Gezaghebbende heldere uitspraken van het Europese Hof van Justitie te Luxemburg n.a.v. het stellen van prejudiciële vragen
- Verkiezingen op 22 november aanstaande: politiek verantwoordelijkheid nemen, ook mbt nieuwe regels